

**Juridische nota bij de
modellicenties Open Data
en Hergebruik van
overheidsinformatie en
Open Data**

1 INLEIDING

Op basis van de principes van de conceptnota Open Data van de Vlaamse Regering (nota VR 20112309 DOC.0959/1BIS van 23 september 2011) heeft de Vlaamse overheid enkele modellicenties opgesteld die algemeen bruikbaar zijn voor instanties op Vlaams en lokaal niveau. Deze nota geeft meer toelichting bij het wetgevende kader betreffende open data waarbinnen de modellicenties moeten worden toegepast, en licht ook de relatie van de modellicenties met het auteursrecht toe.

Daarnaast bekijkt deze nota ook op welke wijze er omgegaan wordt met het hergebruik van bestuursdocumenten in Vlaanderen. Het hergebruik in Vlaanderen wordt geregeld door het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie, dat op 12 juni 2015 ingrijpend werd gewijzigd¹. De bedoeling van deze wijzigingen was enerzijds om de Vlaamse regelgeving af te stemmen op de gewijzigde Europese Richtlijn ter zake, en anderzijds om Vlaamse instanties verder aan te sporen om een proactief hergebruikbeleid te voeren. Daarbij werd ook de mogelijkheid voorzien voor de Vlaamse Regering om via een uitvoeringsbesluit één of meerdere modellicenties voor hergebruik vast te leggen. Deze nota legt uit op welke wijze dit gebeurt, en welke impact dit ook heeft op het bestaande open data-beleid en de daarbij verstrekte modellicenties.

2 WETGEVEND KADER

2.1 OPENBAARHEID VAN BESTUUR

Openbaarheid van bestuur is een grondwettelijk recht in België. In artikel 32 van de Grondwet krijgt iedereen het recht om elk bestuursdocument te raadplegen en er een afschrift van te krijgen, behoudens de mogelijke uitzonderingen bepaald door de wet. In Vlaanderen werd dit recht geconcretiseerd in het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.²

Elke burger heeft het recht om bestuursdocumenten in het bezit van de overheid te raadplegen, er een kopie van te krijgen, of uitleg erover te vragen. Hij of zij moet hiervoor geen enkele reden of belang voor opgeven.³ Op dit recht zijn enkele uitzonderingen voorzien ter bescherming van andere rechtmatige belangen, zoals de persoonlijke levenssfeer, de openbare orde, of het geheim van de politieke beraadslagingen.⁴ Deze uitzonderingen vormen dan ook meteen een belangrijke randvoorwaarde voor het hergebruik van overheidsinformatie en open data: bestuursdocumenten die niet toegankelijk zijn onder het decreet betreffende de openbaarheid van bestuur, kunnen niet als open data beschikbaar worden gesteld.

---

¹ <https://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1016299&param=informatie>
<https://codex.vlaanderen.be/DesktopModules/VlaamseCodex/Search/FullHtmlDocument.ashx?endpoint=http%3A%2F%2Fcodex.opendata.api.vlaanderen.be%2Fapi%2FWetgevingDocument%2F1016299%2FVolledigDocument%3Fdatum%3D%26geannoteerd%3Dfalse&print=false>

² B.S. 1 juli 2004.

³ Tenzij voor documenten van persoonlijke aard, zie artikel 17§2 van het Decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.

⁴ Zie artikel 13-15 van het Decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.

Naast deze passieve openbaarheid, d.i. openbaarheid op aanvraag, heeft de overheid ook een plicht om uit eigen beweging informatie over haar activiteiten beschikbaar te maken. Dit wordt ook wel 'actieve openbaarheid' genoemd. Dit houdt in dat de overheidsinstanties verplicht zijn systematisch, correct, evenwichtig, tijdig en op verstaanbare wijze voor te lichten over hun beleid, regelgeving en dienstverlening. Hiervoor moeten zij een communicatie-ambtenaar aanwijzen.

2.2 HERGEBRUIK VAN OVERHEIDSINFORMATIE

Waar het decreet betreffende de openbaarheid van bestuur de toegang tot bestuursdocumenten regelt, bevat het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie⁵ de regels voor het verdere gebruik van de informatie vervat in deze bestuursdocumenten. Dit decreet werd op 12 juni 2015 ingrijpend gewijzigd, met het oogmerk om enerzijds de Vlaamse regelgeving af te stemmen op de gewijzigde Europese Richtlijn betreffende het hergebruik van overheidsinformatie, en anderzijds om op die manier Vlaamse instanties aan te moedigen om een proactief open data beleid te voeren waarmee het hergebruik van bestuursdocumenten optimaal wordt gestimuleerd.

Volgens het gewijzigde decreet hergebruik is elke instantie er in principe toe gehouden om haar bestuursdocumenten ter beschikking te stellen voor hergebruik. Hergebruik wordt daarbij zeer ruim gedefinieerd als elk gebruik door natuurlijke personen of rechtspersonen van bestuursdocumenten voor andere commerciële of niet-commerciële doeleinden dan het oorspronkelijke doel binnen de publieke taak waarvoor de bestuursdocumenten zijn geproduceerd. In geval van hergebruik moeten de instanties de bestuursdocumenten zoveel mogelijk via elektronische weg beschikbaar maken, in de al bestaande formaten of talen en, voor zover mogelijk en passend, in een open en machinaal leesbaar formaat, samen met hun metagegevens.

De conceptnota Open Data van de Vlaamse Regering d.d. 23 september 2011 heeft de keuze gemaakt om voor het hergebruik van bestuursdocumenten van alle instanties enkel minimale voorwaarden op te leggen, via eenvoudige en gestandaardiseerde licenties. Deze keuze wordt ondersteund door het gewijzigde decreet, dat de mogelijkheid voorziet voor de Vlaamse Regering om via een uitvoeringsbesluit één of meerdere modellicenties voor hergebruik vast te leggen.

De instantie kan hergebruik gratis toestaan of een vergoeding vragen. Wanneer een vergoeding wordt gevraagd, blijft deze vergoeding in regel beperkt tot de marginale kosten voor hun vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding. Slechts in uitzonderlijke gevallen die bepaald worden door het decreet mag een hogere vergoeding worden gevraagd. Bij de bepaling van deze hogere vergoeding mag de instantie enkel gebruik maken van de criteria die ingevolge het decreet en het bijhorende uitvoeringsbesluit worden vastgelegd.⁶ Bovendien zal een instantie die reeds voor de inwerkingtreding van het uitvoeringsbesluit een vergoeding vraagt voor de terbeschikkingstelling van bestuursdocumenten, moeten onderzoeken of die vergoeding voldoet aan de vereisten van het decreet en het uitvoeringsbesluit, en indien nodig haar vergoeding in regel brengen.

---

⁵ B.S. 5 november 2007. Geconsolideerde versie:

<https://codex.vlaanderen.be/DesktopModules/VlaamseCodex/Search/FullHtmlDocument.ashx?endpoint=http%3A%2F%2Fcodex.opendata.api.vlaanderen.be%2Fapi%2FWetgevingDocument%2F1016299%2FVolledigDocument%3Fdatum%3D%26geannoteerd%3Dfalse&print=false>

⁶ Artikel 7 van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie

2.3 GEOGRAFISCHE DATA INFRASTRUCTUUR VLAANDEREN

Het GDI-decreet van 20 februari 2009 vormt de omzetting van de INSPIRE-richtlijn in Vlaanderen.⁷ Deze richtlijn richt een Europese infrastructuur op voor de uitwisseling van geografische informatie tussen overheden voor de uitoefening van hun publieke taken betreffende het milieu. Het GDI-decreet vervangt het vroegere GIS-decreet van 17 juli 2000 en breidt het Samenwerkingsverband GIS-Vlaanderen uit naar een ware Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen (GDI-Vlaanderen).

Het GDI-decreet bevat niet enkel bepalingen over het uitwisselen van geografische gegevensbronnen en diensten tussen instanties onderling, maar regelt ook de beschikbaarstelling van geografische data aan de burger via netwerkdiensten; de creatie van authentieke datasets, de creatie van metadata, en de interoperabiliteit van datasets.

In een aantal uitvoeringsbesluiten bij het GDI-decreet heeft de Vlaamse Regering de toegangsvoorwaarden tot geografische data en diensten die deel uitmaken van de GDI geregeld voor andere overheidsinstanties uit Vlaanderen en daarbuiten.⁸ Deze regels staan naast de regelgeving betreffende het hergebruik van overheidsinformatie en hebben een ander toepassingsgebied. Hergebruik betreft immers elk gebruik van bestuursdocumenten buiten de publieke taak, terwijl het GDI-decreet net bedoeld is voor uitwisseling tussen instanties van informatie die zij nodig hebben voor het uitoefenen van hun publieke taak. De modellicenties zijn dan ook niet bedoeld voor het uitwisselen van geografische informatie tussen instanties onder het GDI-decreet, maar enkel voor het hergebruik van informatie.

2.4 E-GOVERNMENT DECREET

Het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer – ook wel het e-gov decreet genoemd – regelt niet alle aspecten die gebruikelijk onder e-Government begrepen worden, maar biedt wel een algemeen kader voor het elektronische gegevensverkeer binnen de Vlaamse overheid.⁹

Basisprincipes van het decreet zijn éénmalige gegevensinzameling, maximale gegevensdeling en de creatie van authentieke bronnen. Dit houdt in dat de entiteiten van de Vlaamse administratie hun gegevens enkel bij authentieke gegevensbronnen mogen opvragen. Ook dit decreet heeft dus geen rechtstreekse impact op het hergebruik van overheidsinformatie en de beschikbaarheid van open data voor de burger, maar heeft wel onrechtstreekse invloed door het vastleggen van de regels voor de creatie van authentieke gegevensbronnen, die zeer waardevol kunnen zijn als open data.

De bestuursdocumenten, vatbaar voor hergebruik, worden voortaan tussen instanties kosteloos uitgewisseld met het oog op de vervulling van hun publieke taak. Op eenvoudig verzoek van een instantie bezorgt de instantie die de gevraagde bestuursdocumenten in kwestie bezit de betreffende

---

⁷ Decreet van 20 februari 2009 betreffende de Geografische Data-Infrastructuur Vlaanderen, B.S. 28 april 2009

⁸ Besluit van de Vlaamse Regering van 10 september 2010 tot bepaling van de nadere regels voor de toegang tot en het gebruik door de deelnemers aan GDI-Vlaanderen van de geografische gegevensbronnen en geografische diensten toegevoegd aan de GDI, B.S. 7 oktober 2010; Besluit van de Vlaamse Regering van 21 oktober 2011 tot bepaling van de nadere regels voor de toegang tot en het gebruik door instanties die geen deelnemer zijn aan GDI-Vlaanderen van de geografische gegevensbronnen en geografische diensten, toegevoegd aan de GDI, en de vergoedingsregeling voor de publieke toegang, B.S. 21 november 2011.

⁹ Decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer, B.S. 29 oktober 2008.

bestuursdocumenten aan de vragende instantie, en dit voor zover mogelijk en passend, in een open en machinaal leesbaar formaat.

2.5 OPEN DATA EN DE GEKOZEN MODEL LICENTIES

Op 23 september 2011 keurde de Vlaamse Regering een conceptnota goed rond open data. Binnen het wettelijke kader in Vlaanderen, stelt deze conceptnota een aantal strategische krachtlijnen op die Vlaanderen kunnen doen aansluiten bij de koplopers betreffende open data, zoals de Verenigde Staten en het Verenigd Koninkrijk. Deze krachtlijnen stellen onder meer dat open data de norm moet worden binnen de Vlaamse overheid en dat hergebruik van open data moet toegestaan zijn, ook voor commerciële doeleinden, gratis of tegen een billijke vergoeding.

Op 12 juni 2015 werd het decreet betreffende het hergebruik van overheidsinformatie gewijzigd en dit naar aanleiding van de herziening van de Europese PSI-richtlijn, die een aanpassing noodzakelijk maakte. Doelstelling van de herziening was het hergebruik van bestuursdocumenten verder te stimuleren en de vrijgave van open data nog meer te ondersteunen. Dit resulteerde in het uitvoeringsbesluit voor het hergebruik van overheidsinformatie van 16 september 2016¹⁰, waarin ervoor gekozen wordt om een eenvoudig en transparant modellicentiesysteem te hanteren. Elke instantie in Vlaanderen heeft de keuze uit drie modellicenties voor het hergebruik van overheidsinformatie en het ter beschikking stellen van open data:

- *Creative Commons Zero verklaring*, waarbij de instantie afstand doet van haar intellectuele eigendomsrechten voor zover dit wettelijk mogelijk is. Hierdoor kan de gebruiker de data hergebruiken voor eender welk doel, zonder een verplichting op naamsvermelding;
- *Modellicentie voor gratis hergebruik*: onder deze licentie doet de instantie geen afstand van haar intellectuele rechten, maar mag de data voor eender welk doel hergebruikt worden, gratis en onder minimale restricties;
- *Modellicentie voor hergebruik tegen vergoeding*: onder deze licentie stelt de instantie nog steeds haar data ter beschikking voor eender welk hergebruik, maar wil zij hiervoor een vergoeding ontvangen. In regel is deze vergoeding beperkt tot de marginale kosten voor vermenigvuldiging, verstrekking en verspreiding.

Het staat de instantie vrij om andere licenties te gebruiken, zoals bijvoorbeeld licenties die een onderscheid maken tussen de al dan niet commerciële aard van het hergebruik, mits voorafgaande motivatie aan het coördinatiecomité VDI.

Dit besluit vervangt het ministerieel besluit van 8 oktober 2007 met betrekking tot vastlegging van de modellicentie inzake hergebruik van overheidsinformatie.

---

¹⁰ <https://codex.vlaanderen.be/Zoeken/Document.aspx?DID=1027579&param=inhoud&ref=search&AVIDS=https://codex.vlaanderen.be/DesktopModules/VlaamseCodex/Search/FullHtmlDocument.ashx?endpoint=http%3A%2F%2Fcodelix.opendata.api.vlaanderen.be%2Fapi%2FWetgevingDocument%2F1027579%2FVolledigDocument%3Fdatum%3D%26geannoteerd%3Dfalse&print=false>

3 LICENTIES VOOR OPEN DATA EN HERGEBRUIK VAN OVERHEIDSINFORMATIE

De modellicenties hergebruik, die ook voor open data kunnen worden gebruikt, worden vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 2016 tot uitvoering van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie en tot bepaling van de kosteloze uitwisseling van bestuursdocumenten tussen instanties, vermeld in artikel 7/1, van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer. De bijlagen bij dit besluit bevatten de modellicenties zelf.

Zoals hierboven uiteengezet zal het decreet niet slechts één modellicentie dwingend opleggen, maar bevat zij drie modellen bevatten waaruit instanties kunnen kiezen. Hieronder worden de artikels van de licenties verder toegelicht. Eerst wordt echter kort ingegaan op de vereiste rechten om hergebruik toe te staan, het non-transactionele karakter van de licenties en de specifieke situatie van de CC0-verklaring.

3.1 VEREISTE RECHTEN OM HERGEBRUIK TOE TE STAAN

Wanneer een instantie het hergebruik van overheidsinformatie toestaat, moet ze eerst en vooral zeker zijn dat zij zelf over de nodige rechten beschikt. Ze kan immers geen hergebruik toestaan indien zij zelf aan wettelijke of contractuele beperkingen is onderworpen die het gewenste hergebruik onmogelijk maken.

In de praktijk impliceert deze vraag op de eerste plaats dat een instantie moet nagaan of ze over de nodige intellectuele eigendomsrechten beschikt, en dan vooral over de auteursrechten en/of databankrechten op de informatie. Dit zal het geval zijn wanneer zij heeft bedongen dat de personen of organisaties die de informatie creëerden of aan de instantie aanleverden hun intellectuele eigendomsrechten hebben overgedragen aan de instantie.

Daarbij past echter een kanttekening. Naar Belgisch recht bestaan auteursrechten uit enerzijds vermogensrechten, en anderzijds morele rechten. Vermogensrechten zijn de rechten die voornamelijk gericht zijn op de exploitatie van een werk, en omvatten het reproductierecht (het recht om het werk te vermenigvuldigen, desgewenst in aangepaste vorm), de rechten van mededeling en distributie, en het recht om verhuring of uitlening toe te staan. Morele rechten daarentegen beschermen de persoonlijkheid van de auteur zoals die tot uiting komt in het werk, en omvatten het divulgatierecht (het recht om te beslissen of een werk al dan niet kenbaar wordt gemaakt), het vaderschapsrecht (het recht om te beslissen of de eigen naam al dan niet op een werk wordt geplaatst), en het integriteitsrecht (het recht om zich te verzetten tegen elk gebruik van het werk dat de fysieke of morele integriteit van het werk of de auteur aantast).

Vermogensrechten kunnen naar Belgisch recht volledig overgedragen worden naar een derde (zoals een instantie), terwijl een auteur volgens de Auteurswet geen globale afstand kan doen van de toekomstige uitoefening van zijn morele rechten. Hij kan echter wel contractueel beperkingen aanvaarden op de manier waarop hij zijn morele rechten mag uitoefenen. Met andere woorden, wanneer hierboven wordt gesproken over een overdracht van eigendomsrechten, dan wordt er bedoeld dat de vermogensrechten volledig werden overgedragen, en dat er afspraken werden

gemaakt inzake de morele rechten zodat een normaal gebruik door de instantie (inclusief hergebruik door derden) geen belemmeringen zal opleveren. Het Vlaamse Personeelsstatuut¹¹ kan gebruikt worden als voorbeeld voor een dergelijke regeling: in het VPS worden vermogensrechten overgedragen naar de instantie, en wordt er een evenwichtige regeling voorzien voor de uitoefening van de morele rechten, waarbij de auteurs met name gedurende een bepaalde periode toelating geven voor de kenbaarmaking van het werk onder de naam van de instantie, indien zij dit wenst. Een dergelijke aanpak kan ook gevolgd worden in gevallen waarbij de VPS niet automatisch van toepassing is.

Idealiter heeft de instantie dus de overdracht bedongen van alle vermogensrechten, naburige rechten, databankrechten, en eventuele andere intellectuele eigendomsrechten die op de overheidsinformatie gevestigd zouden zijn. Echter, wanneer de instantie slechts over bepaalde gebruiksrechten beschikt in plaats van de integrale eigendomsrechten, dan impliceert dit nog niet per definitie dat hergebruik niet toegestaan kan worden. Het volstaat dat een instantie over gebruiksrechten beschikt die haar toelaten om hergebruik toe te staan.

Wanneer daarbij gebruik gemaakt wordt van de modellicenties, dan impliceert dit minstens dat de instantie het recht moet hebben om de overheidsinformatie te reproduceren en om deze beschikbaar te maken aan eender welke derde, onbepaald naar tijd en ruimte, voor commercieel en niet-commercieel gebruik. Heeft de instantie deze rechten niet, dan kan zij de modellicenties niet gebruiken. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer:

- De instantie de overheidsinformatie enkel voor interne doeleinden mag gebruiken;
- Enkel niet-commercieel hergebruik wordt toegelaten;
- Hergebruik enkel toelaatbaar is voor bepaalde doelgroepen (bv. de publieke sector of de onderwijssector);
- Gebruik beperkt moet blijven tot een bepaald territorium, bv. het Belgische grondgebied;
- Het gebruiksrecht beperkt is in de tijd, en bijvoorbeeld enkel geldt zolang de instantie een gebruiksrecht betaalt.

Indien de instantie bovendien in haar gebruiksrechten verplicht wordt om een bronvermelding op te nemen, dan moet zij zich beperken tot de modellicenties die haar toelaten om eveneens een bronvermelding op te leggen, met name de modellicentie voor gratis hergebruik en de modellicentie voor hergebruik tegen vergoeding.

De CC0-verklaring is hoe dan ook geen optie wanneer een instantie enkel over een gebruiksrecht beschikt, in plaats van een overdracht van de intellectuele eigendomsrechten te hebben bedongen (waarmee opnieuw wordt bedoeld dat de vermogensrechten volledig werden overgedragen, en dat er afspraken werden gemaakt inzake de toekomstige uitoefening van de morele rechten). Immers, in de CC0-verklaring doet een instantie afstand van de uitoefening van haar auteursrechten. Dat is echter niet mogelijk wanneer zij zelf niet de eigenaar is van deze rechten. Het gegeven dat een

---

¹¹ Besluit van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van de rechtspositie van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid, artikel II.8, §3; zie de gecoördineerde versie op http://overheid.vlaanderen.be/sites/default/files/documenten/personeel/regelgeving/vps_raamstatuut/RS_BVR_gecoördineerd_20140314_0.pdf

instantie nooit de integrale overdracht van morele rechten kan bedingen – deze zijn immers onvervreemdbaar onder Belgisch recht – is daarentegen geen beletsel voor het gebruik van de CC0-verklaring, vermits deze expliciet aangeeft dat men afstand doet van de auteursrechten “voor zover dit is toegestaan onder en niet in strijd is met het toepasselijke recht”. Het gegeven dat een overdracht van auteursrechten naar Belgisch recht steeds impliceert dat er afspraken gemaakt moeten worden over de uitoefening van morele rechten, staat het gebruik van de CC0-verklaring dus niet in de weg.

Wanneer het gebruik van de modellicenties niet haalbaar blijkt omwille van één of meerdere bovenstaande barrières, dan kan de instantie nog steeds proberen om hergebruik toe te laten via een eigen licentie die haar eigen beperkte gebruiksrechten weerspiegelt (bijvoorbeeld enkel hergebruik voor niet-commerciële doeleinden, of enkel hergebruik binnen het Belgische grondgebied): dergelijke beperkingen creëren weliswaar een extra barrière waarmee rekening moet worden gehouden en zijn niet verenigbaar met de principes van open data, maar maken hergebruik niet noodzakelijk onmogelijk voor hergebruikers die deze beperkingen kunnen respecteren .

Het is vanzelfsprekend ook mogelijk dat de overheidsinformatie niet auteursrechtelijk beschermd is, bijvoorbeeld omdat de informatie louter objectief en feitelijk is, en geen ruimte laat voor enige creativiteit of persoonlijke inbreng van de schepper(s). Indien overheidsinformatie niet onderworpen is aan enige intellectuele eigendomsrechten, dan staat het de instantie vanzelfsprekend volledig vrij om deze beschikbaar te maken voor hergebruik.

3.2 NON-TRANSACTIONELE LICENTIES

De modellicenties voor hergebruik zijn non-transactionele licenties. Daarmee wordt bedoeld dat ze niet door beide partijen moeten worden ondertekend, en dat de partijen (d.w.z. de instantie en de hergebruiker) niet noodzakelijk contact hebben met elkaar en elkaar in principe dus ook niet hoeven te kennen. Het typische aan een dergelijke non-transactionele licentie is dus dat de rechthebbende deze licentie niet één per één afsluit met een specifieke contractuele tegenpartij. Iedereen die geïnteresseerd is in het werk mag het gebruiken op de wijze die de licentie afbakt. Op die manier worden de partijen contractspartner bij de licentie, die op dat ogenblik uitgroeit tot een echte overeenkomst.¹²

De licenties functioneren dus als een vorm van gebruiksvoorwaarden. Dergelijke ‘algemene voorwaarden’ zijn in principe geldig wanneer de gebruiker de redelijke mogelijkheid tot kennisname van de voorwaarden heeft gehad¹³, op basis van de beschikbaarheid, zichtbaarheid en begrijpelijkheid van de voorwaarden. Om te voldoen aan de beschikbaarheid is het belangrijk dat de modellicenties op een vaste plaats terug te vinden zijn, en de gebruiker vanaf die locatie ook een eigen kopie van de voorwaarden kan downloaden, zodat hij die permanent ter zijner beschikking heeft.¹⁴ De zichtbaarheid houdt in dat er op voldoende duidelijke wijze naar de algemene voorwaarden moeten worden verwezen. Deze mogen dus niet onderaan de website in een hoekje in een zeer klein lettertype worden

---

¹² R. Kerremans en H. Croux (2010). “Archipel WP3. Analyse met synoptische tabel over bestaande open content licenties en gebruiksvoorwaarden voor een audiovisueel online archief”. http://www.vlaamse-erfgoedbibliotheek.be/bron/2511_9.

¹³ K. VANDERSCHOT, “Instemming met algemene voorwaarden : kennisname- en aanvaardingsclausules”, in S. STYNS en K. VANDERSCHOT (ed.) Contractuele clausules rond de (niet-)uitvoering en de beëindiging van contracten, Antwerpen, Intersentia, 2006, 3.

¹⁴ Artikel 8§2 Wet van 11 maart 2003 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, B.S. 17 maart 2003; Artikel 46 WMPC.

verstopt, maar moeten prominent in het zicht van de gebruiker staan, liefst zo dicht mogelijk bij de data zelf. Ten slotte moeten de algemene voorwaarden ook opgesteld zijn in een begrijpelijke en juridisch correcte taal.

De gebruiker moet kunnen kennisnemen van de algemene voorwaarden voor het sluiten van de overeenkomst. Vermits de overeenkomst in het geval van de modellicenties wordt gesloten vanaf het moment dat de licentienemer de data gebruikt, moet de gebruiker steeds voor het downloaden van de data of het gebruiken van de dienst de mogelijkheid hebben om de licentie te raadplegen. Daarnaast moet de gebruiker de algemene voorwaarden ook aanvaarden. Dit kan echter stilzwijgend gebeuren, onder de voorwaarde dat de gebruiker daadwerkelijk heeft kennis kunnen nemen van de voorwaarden.¹⁵

3.3 DE GELDIGHEID VAN DE CC0-VERKLARING

Een instantie die gegevens ter beschikking wil stellen van het publiek voor hergebruik kan de keuze maken om haar intellectuele eigendomsrechten niet uit te oefenen of niet te 'claimen'. Dit heeft tot gevolg dat een mogelijke hergebruiker geen verdere toestemmingen moet vragen voor het gebruik van de data, en dat hij/zij bij het hergebruik geen bijzondere beperkingen moet respecteren. Om dit doel te bereiken kan gebruik worden gemaakt van de Creative Commons Zero verklaring (kortweg CC0-verklaring). Deze verklaring wordt ook als mogelijke modellicentie voorgesteld door de Vlaamse overheid.

De CC0-verklaring is internationaal gangbaar, en heeft het voordeel dat zij weinig beperkingen voor het hergebruik omvat: elk hergebruik is principieel mogelijk, zowel voor commerciële als niet-commerciële doeleinden, en de hergebruiker kan niet verplicht worden om een vergoeding te betalen of om zijn bron te vermelden. Dat maakt de CC0-verklaring bij uitstek geschikt voor bestuursdocumenten waarbij het weinig nuttig is om de bron te vermelden, of waarbij het weinig aannemelijk is dan een auteur zou aandringen op de vermelding van zijn naam. Databanken met objectieve informatie of gestandaardiseerde administratieve stukken die niet noodzakelijk van grote persoonlijke creatieve inbreng getuigen zijn bijvoorbeeld zeer geschikt voor een CC0-verklaring. Overheidsdocumenten die wel van aanzienlijke persoonlijke creativiteit getuigen – zoals bijvoorbeeld fotocollecties – hebben mogelijk minder baat bij een CC0-verklaring, gezien de mogelijkheid dat de auteurs van de individuele werken hun recht op naamsvermelding zouden willen laten gelden. In dergelijke gevallen zijn de andere modellicenties – de modellicentie voor gratis hergebruik en de modellicentie voor hergebruik tegen vergoeding – mogelijk meer aangewezen, omdat deze licenties het mogelijk maken om naamsvermelding te eisen.

Het is belangrijk om op te merken dat een CC0-verklaring de instantie zelf op geen enkele wijze beperkt in haar verdere gebruik of ontwikkeling van de bestuursdocumenten. Een CC0-verklaring is een engagement van de instantie dat zij zich niet op haar auteursrechten zal beroepen om het gebruik van haar bestuursdocumenten te beperken.

De vraag rijst of dergelijke algemene afstand of 'waiver' van de uitoefening van de auteursrechten in België geldig is. Hierbij moeten twee dingen worden onderzocht: de toepasselijkheid van artikel 3 van

---

¹⁵ Artikel 74 WMPC bevat deze vereiste voor overeenkomsten gesloten met consumenten. Voor overeenkomsten tussen andere partijen dan consumenten gelden minder strenge regels. In deze nota wordt uitgegaan van de voorwaarden voor contracten met de consument, zodat geen twijfel kan bestaan over de geldigheid van de voorwaarden.

de Auteurswet betreffende de auteurscontracten enerzijds en de onvervreemdbaarheid van de morele rechten vastgelegd in artikel 1§2, lid 1 van de Auteurswet anderzijds.

Artikel 3 AW betreffende de auteurscontracten

Volgens artikel 3 AW zijn de vermogensrechten van de auteur – d.i. het recht op reproductie en mededeling aan het publiek van het werk - vatbaar voor geheel of gedeeltelijke overdracht, ofwel door de volledige vervreemding ofwel door het verstrekken van een gebruikslicentie. Auteurscontracten waarin dergelijke overdracht wordt geregeld zijn gebonden aan een aantal regels. Het betreft onder meer de vereiste van een schriftelijk bewijs van het contract en de restrictieve interpretatie van de contractuele bedingen. Voor elke exploitatiewijze moet de vergoeding voor de auteur, de reikwijdte en de duur van de overdracht uitdrukkelijk worden bepaald.¹⁶ De overdracht van rechten betreffende nog onbekende exploitatievormen is nietig, ongeacht enige afspraak hierover in de overeenkomst.¹⁷ Desondanks is een CC0-verklaring juridisch mogelijk, omdat Artikel 3 AW wordt geacht enkel van toepassing te zijn op contracten gesloten met de auteur zelf, dit is de persoon die de creatieve inspanning heeft geleverd en het werk tot stand heeft gebracht. Het is dus niet van toepassing op rechtspersonen (zoals de instanties) die de rechten op een bepaald werk hebben verkregen, bijvoorbeeld middels de standaardbepalingen van het Vlaamse Personeelsstatuut (VPS), en op hun beurt weer contracteren over de exploitatie van deze werken. Artikel 3 AW is dus niet van toepassing op de instanties, waardoor we terugvallen op de algemene interpretatieregels van contracten. Daarbij moet in eerste instantie worden gekeken naar de bedoeling van de partijen. Uit een bepaling als CC0 blijkt duidelijk de bedoeling van de instantie, zodat de rechter geen twijfels kan hebben over deze bedoeling en de geldigheid of interpretatie van het beding dan ook niet in het gedrang komt.

Artikel 1 §2 AW betreffende de morele rechten

De zogenaamde morele rechten van de auteur zijn in principe onvervreemdbaar (artikel 1§2 lid 1 AW): dit zijn het recht op vaderschap van het werk op te eisen of te weigeren, het recht om het werk bekend te maken (het zogenaamde divulgatierecht), en het recht op eerbied voor zijn werk (het recht op integriteit). Zoals hierboven reeds werd uiteengezet is een globale overdracht of afstand van deze rechten niet mogelijk, maar kan men wel contractuele beperkingen opleggen over de uitoefening van de morele rechten. Die beperkingen dienen duidelijk en overzichtelijk te zijn, en de auteur moet de draagwijdte en de gevolgen ervan voor het werk kunnen inschatten.¹⁸ De auteur kan bijvoorbeeld toestemmen om het werk anoniem of onder een pseudoniem (of onder de vlag van de werkgever of overheidsinstantie) bekend te maken¹⁹; of het werk op een bepaalde manier te wijzigen. Ook op dit vlak bieden de standaardbepalingen van het VPS, zoals aangehaald in sectie 3.1 hierboven, een mogelijke oplossing, vermits deze reeds een evenwichtige regeling bevatten inzake de uitoefening

---

¹⁶ Vb. Er moet dus een opsomming worden gegeven voor elke exploitatiewijze, vb. uitgave van muziek op CD/DVD, publicatie op internet, gebruik in films; publicatie van rapporten op papier en op het internet, enz.

¹⁷ De overeenkomst kan dus geen bepaling bevatten waarin de exploitatie via nieuwe, nog ongekende, technologische middelen wordt mogelijk gemaakt. Vb. bij het ontstaan van het internet werd dus een nieuw contract nodig voor elke publicatie van vroegere 'papieren' werken.

¹⁸ Parl.St. Kamer 1993-94, nr. 473/33, 82-83; F. Gotzen (1996). "De algemene beginselen van de vermogensrechten en van de morele rechten van de auteur volgens de wet van 30 juni 1994". In F. GOTZEN (ed.), Belgisch auteursrecht van oud naar nieuw. Brussel: Bruylant, 86; Archipel deliverable 19.

¹⁹ Dit is bijvoorbeeld geregeld voor ambtenaren van de Vlaamse Gemeenschap in het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2006 houdende vaststelling van de rechtspositie van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid, B.S. 27 maart 2006.

van de morele rechten. De auteur blijft wel steeds het recht behouden om, niettegenstaande enige afstand, zich te verzetten tegen elke misvorming, verminking of andere wijziging van zijn werk dan wel tegen enige andere aantasting hiervan, die zijn eer of zijn reputatie kan schaden.

De CC0-verklaring is met deze regels niet in strijd, vermits zij uitdrukkelijk voorziet dat de afstand van auteursrechten enkel gebeurt voor zover dit wettelijk mogelijk is.

Een toepassing van de CC0 verklaring houdt in dat men bevestigt dat het morele recht op vaderschap niet zal worden uitgeoefend bij hergebruik. Bovendien zal het tweede morele recht (het divulgatierecht) geen praktische rol meer kunnen spelen, vermits de beschikbaarheid van de informatie voor hergebruik reeds impliceert dat het werk op rechtmatige wijze bekend werd gemaakt. De CC0-verklaring zal ten slotte geen impact hebben op het derde morele recht (het integriteitsrecht), dat onverkort bij de auteur blijft liggen, zoals verplicht door de Auteurswet. Dit behoud van het integriteitsrecht zal in de regel geen impact hebben op de hergebruiksmogelijkheden, vermits het recht slechts uitgeoefend kan worden wanneer het hergebruik de "eer of reputatie" van de auteur zou schaden. Dit zal in de praktijk wellicht zeer uitzonderlijk zijn.

Het toepassen van de CC0-verklaring ontslaat de bestuursinstantie niet van haar verplichtingen inzake de kwaliteit van haar data, noch verzwart zij deze. Zij moet steeds de nodige datakwaliteit nastreven die nodig is om de doelstellingen te kunnen verwezenlijken waarvoor de data werd verzameld. Een rechter kan oordelen dat de productwetgeving van toepassing is. Productaansprakelijkheid kan niet ontweken worden via een bepaling in een licentie. Zonder naamvermelding is de oorspronkelijke bron moeilijker direct vindbaar, maar het ontslaat de instantie niet van haar algemene plicht om de afdoende kwaliteit van de gegevens te verzekeren. Schade die direct gelinkt kan worden aan de oorspronkelijke brongegevens kan aangerekend worden aan de oorspronkelijke eigenaar. Ook andere wettelijke verplichtingen zoals openbaarheid van bestuur en relevante bepalingen uit het archiefdecreet blijven onverminderd gelden.

Rechtsgeldigheid van de CC0-verklaring en rechterlijke uitspraken

Er zijn naar Belgisch recht nog geen uitspraken geweest die de principiële rechtsgeldigheid van de CC0-verklaring in twijfel trekken. Indien er in de toekomst echter een uitspraak zou komen die de CC0-verklaring in een bepaald geval ongeldig maakt – bijvoorbeeld omdat een auteur eist dat zijn naam wordt vermeld bij elk hergebruik – dan zal een instantie zich vanzelfsprekend naar deze uitspraak moeten schikken, en de CC0-verklaring intrekken. Dit is ook mogelijk, vermits de CC0-verklaring expliciet aangeeft dat men de verklaring doet "voor zover dit is toegestaan onder en niet in strijd is met het toepasselijke recht"; een uitspraak van een rechter zou precies daarover uitsluitel geven. In dat geval zal de data niet meer verspreid mogen worden onder een CC0-verklaring, en dient de instantie te kiezen voor een alternatief dat naamsvermelding toelaat, zoals de modellicentie voor gratis hergebruik (in de veronderstelling vanzelfsprekend dat het rechterlijke bevel het hergebruik niet volledig verbodt), of de instantie kan ervoor kiezen om de terbeschikkingstelling van de data voor hergebruik volledig stop te zetten.

3.4 DE BEPALINGEN VAN DE MODEL LICENTIES

In deze paragraaf wordt een korte toelichting gegeven bij de bepalingen van de modellicenties (met uitzondering van de CC0-verklaring, die hierboven reeds werd besproken). Aangezien de modellicenties op een uniforme manier werden geformuleerd, kunnen de meeste bepalingen gezamenlijk worden besproken. Enkel betreffende de mogelijke vergoedingen moet een onderscheid gemaakt worden tussen de licenties.

3.4.1 ARTIKEL 1: INTERPRETATIE

De modellicenties regelen op de eerste plaats het hergebruik van bestuursdocumenten. Aangezien het Vlaamse hergebruikbeleid en het open data beleid sterk gelijklopend zijn en er beide op gericht zijn om openheid te promoten, is er echter voor gekozen om deze licenties ook op elkaar af te stemmen, zodat dezelfde open modellicenties gehanteerd kunnen worden bij open data en bij hergebruik van bestuursdocumenten.

De modellicenties zijn bovendien opgesteld vanuit het standpunt dat deze bestuursdocumenten geen persoonsgegevens in de zin van de Privacywet (de Wet van 8 december 1992 voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens) bevatten.

3.4.2 ARTIKEL 2: DEFINITIES

Artikel 2 van de modellicenties bevat enkele definities:

- **Product:** de term product duidt in de nieuwe modellicenties op de bestuursdocumenten die door een instantie ter beschikking worden gesteld. Het is een brede en neutrale term die op elke dataset in het bezit van een instantie kan worden toegepast, die via eender welk distributiekanaal wordt ter beschikking gesteld, met inbegrip van de diensten via dewelke de data worden verspreid. De term 'product' kan eventueel ook verwijzen naar een bundeling van bestuursdocumenten die bijvoorbeeld als verzameling worden ter beschikking gesteld.
- **Licentiegever:** de licentiegever is steeds een instantie als vermeld in artikel 2 van het decreet van 27 april 2007 betreffende het hergebruik van overheidsinformatie, dat op zijn beurt verwijst naar het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur.
- **Verstrekker:** door het invoeren van een definitie voor eventuele verstrekkers van bestuursdocumenten wordt rekening gehouden met de mogelijkheid dat de bestuursdocumenten worden beschikbaar gemaakt door een instantie of een derde partij die van de eigenaar de opdracht of het recht heeft gekregen om de data te verspreiden. De definitie van verstrekker maakt duidelijk dat de modellicenties ook kunnen worden gebruikt voor de verspreiding van data door distributeurs zoals Informatie Vlaanderen, met dien verstande dat het enkel de licentiegever is (m.a.w. de oorspronkelijke instantie waarvan de bestuursdocumenten afkomstig waren) die een licentie kan kiezen.
- **Licentienemer:** deze definitie omvat iedere natuurlijke persoon, rechtspersoon of groepering ervan die door het hergebruik van de bestuursdocumenten de licentievooraanvaarden aanvaardt. De licentienemer moet zich niet bekend maken en kan dus anoniem de bestuursdocumenten hergebruiken voor eender welk doeleinde.
- **Intellectuele eigendomsrechten** worden in de brede zin geïnterpreteerd, en omvatten het auteursrecht, naburige rechten, en databankrechten. Door de koppeling aan de draagwijdte van het Wetboek van Economisch Recht laten de licenties toe dat dit begrip evolueert met de tijd.

3.4.3 ARTIKEL 3: VOORWERP VAN DE LICENTIE

De licentienemer krijgt steeds een niet-exclusief recht om het product wereldwijd te hergebruiken. Een onderscheid wordt enkel gemaakt tussen de modellicenties wat betreft de kostprijs van het hergebruik: de licentie voor gratis hergebruik is vanzelfsprekend kosteloos voor de hergebruiker, en de licentie voor hergebruik tegen vergoeding impliceert dat de instantie een vergoeding kan vragen. In beide gevallen mag de instantie een bronvermeldingsverplichting opleggen aan de hergebruiker. Indien de instantie dit nalaat, voorzien de modellen een standaardformulering.

Een instantie die kiest voor de licentie voor hergebruik tegen vergoeding dient de regels inzake de toelaatbare vergoeding van het decreet en het besluit te respecteren.

In het geval reeds voor de inwerkingtreding van het uitvoeringsbesluit een vergoeding werd gevraagd dient de instantie een evaluatie door te voeren waarin zij nagaat of de vergoeding conform het uitvoeringsbesluit is. Zo neen, dan dient zij haar vergoedingsregels te herzien en een nieuwe licentie aan te bieden aan alle hergebruikers (zowel nieuwe hergebruikers als bestaande hergebruikers) die overeenstemmen met de nieuwe vergoedingsregelingen.

Er kan bovendien worden opgemerkt dat er geen modellicenties worden voorzien die een onderscheid maken naar gelang de aard van het hergebruik (met name tussen commercieel en niet-commercieel hergebruik). Indien een instantie dergelijke licenties wenst te gebruiken, dan dient zij hiervoor een gemotiveerde melding te bezorgen aan het coördinatiecomité VDI zoals vastgelegd in het Besluit.

3.4.4 ARTIKEL 4: VERPLICHTINGEN VAN DE LICENTIENEMER

De mogelijke verplichtingen van de licentienemer worden in de modellicenties zeer beperkt gehouden. Het gaat om een verplichting van bronvermelding; een verplichting om het product en de naam van de instantie waarvan het product afkomstig is niet te misbruiken; en een verplichting om geen inbreuk te plegen op bestaande wetgeving.

Het is mogelijk om de verplichte bronvermelding aan te passen indien dit in de loop van de tijd nodig blijkt, bijvoorbeeld wanneer de naam van een instantie verandert of omdat er individuele auteurs moeten worden vermeld. De instantie kan zelf op eender welk moment beslissen om een dergelijke aanpassing in de bronvermelding op te leggen ten aanzien van toekomstig hergebruik.

3.4.5 ARTIKEL 5: INTELLECTUELE EIGENDOMSRECHTEN

De licentie heeft geen overdracht van intellectuele eigendomsrechten tot gevolg, maar enkel de toestemming van de instantie om het product te reproduceren of mee te delen aan het publiek op de wijze bepaald in deze licentie. De intellectuele eigendomsrechten blijven dus bij de instantie.

De licentienemer kan zijn eigen informatieproducten of -diensten creëren die eventueel ook kunnen worden gekwalificeerd als werken waarop intellectuele eigendomsrechten rusten. Die rechten komen uiteraard toe aan de licentienemer, maar hij moet wel steeds de verplichtingen naleven die uit de licentie volgen met betrekking tot de bestuursdocumenten die als grondstof voor het werk werden gebruikt, zoals bronvermelding.

3.4.6 ARTIKEL 6: PRIJS VAN DE LICENTIE

Voor de licentie voor gratis hergebruik wordt in artikel 6 aangegeven dat zowel de toegang tot de bestuursdocumenten als de verstrekking en het hergebruik ervan gratis is. Hiermee wordt uitgesloten dat de gegevens zelf gratis zou zijn, maar bijvoorbeeld voor de verstrekking ervan wel een vergoeding wordt gevraagd (vb. voor de service via dewelke de gegevens worden verstrekt).

De licentie voor hergebruik tegen vergoeding laat uiteraard een vergoeding toe voor het verkrijgen en hergebruiken van de bestuursdocumenten. De legitieme criteria die de instantie moet hanteren voor het bepalen van haar vergoeding worden vastgelegd in het uitvoeringsbesluit.

Net als bij de bronvermelding is het ook voor de prijsbepaling mogelijk om prijs van de licentie aan te passen indien dit in de loop van de tijd nodig blijkt, bijvoorbeeld wanneer aanpassingen in de kostenstructuur van de instantie dit verantwoorden. Dit kan de instantie zelf op eender welk moment beslissen ten aanzien van toekomstig hergebruik, vanzelfsprekend binnen de beperkingen van het Decreet en het Besluit.

3.4.7 ARTIKEL 7: EINDE VAN DE LICENTIE

De modellicenties zijn van onbepaalde duur, zodat de licentienemer zich geen zorgen moet maken om de verlenging of opzegging van de licentie. De instantie beschikt dan ook niet over het recht om toegekende licenties op te zeggen. Evenmin kan de instantie deze eenzijdig wijzigen. Ze kan wel beslissen om de bestuursdocumenten voortaan onder een andere licentie beschikbaar te maken of de vergoeding aan te passen (vanzelfsprekend mits naleving van de bepalingen van het Decreet en het Besluit), maar daardoor vervallen de reeds toegekende licenties uit het verleden niet. Op gelijkaardige wijze kan ze ook de vereiste bronvermelding aanpassen in haar licenties ten aanzien van toekomstige hergebruikers. Bovendien heeft ze ook het recht om de beschikbaarheid van de bestuursdocumenten op elk moment stop te zetten (cfr. art. 6 van het decreet).

De licentie wordt wel automatisch beëindigd wanneer de licentienemer de voorwaarden niet naleeft. Dan heeft hij niet langer het recht om de bestuursdocumenten te hergebruiken, vb. wanneer hij de data heeft gebruikt op een onwettige manier of zijn afgeleid product verkocht heeft als 'officiële data van de Vlaamse overheid'.

Bovendien voorzien de modellicenties ook dat zij automatisch en van rechtswege worden beëindigd als een licentie moet worden aangepast ten gevolge van een dwingende rechterlijke uitspraak.

3.4.8 ARTIKEL 8: AANSPRAKELIJKHEID

In de meeste gevallen werden de bestuursdocumenten die worden beschikbaar gemaakt, gecreëerd door de instantie voor een specifiek doeleinde binnen het kader van haar beleidsvoering of dienstverlening. De instantie kan dan ook niet garanderen (en hoeft dit ook niet) dat de bestuursdocumenten geschikt zijn voor andere doeleinden of toepassingen.

De bestuursdocumenten worden dan ook geleverd "as is", zonder dat een bewerking werd uitgevoerd om ze gebruiksklaar te maken. Artikel 5 van het decreet betreffende het hergebruik van overheidsinformatie stelt immers dat instanties niet kunnen worden verplicht om bestuursdocumenten te creëren of aan te passen om aan een aanvraag tot hergebruik te voldoen. De instantie kan ook, binnen de wettelijke grenzen, niet aansprakelijk worden gesteld voor mogelijke schade veroorzaakt door of bij het gebruik van de bestuursdocumenten. Ook de verstrekker kan niet aansprakelijk worden gesteld voor dergelijke mogelijke schade.

Deze bepaling ontslaat de bestuursinstantie niet van haar verplichtingen inzake de kwaliteit van haar data. Zij moet steeds de nodige datakwaliteit nastreven die nodig is om de doelstellingen te kunnen verwezenlijken waarvoor de bestuursdocumenten werd verzameld. Een rechter kan oordelen dat de productwetgeving van toepassing is. Productaansprakelijkheid kan niet ontweken worden via een bepaling in een licentie. Ook andere verplichtingen zoals openbaarheid van bestuur en relevante bepalingen van het archiefdecreet blijven onverminderd gelden.

Aangezien de mogelijkheden tot verweer steeds moeten worden bekendgemaakt aan de burger, moet de licentie een bepaling bevatten die verwijst naar de instantie die bevoegd is om over geschillen betreffende de licentie te beslissen. Het decreet betreffende het hergebruik van overheidsinformatie heeft daarvoor voorzien in een beroepsprocedure bij de beroepsinstantie voor de openbaarheid van bestuur en hergebruik van overheidsinformatie.